



RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 2. december 2011

J.nr.: 323-0001

Indberetning november 2011

Politiske forhold

Inatsisartuts efterårssamling afsluttet

Grønlands landsting, Inatsisartut, afsluttede 15. november sin efterårssamling efter 27 mødedage.

Der blev vedtaget 18 nye love, herunder en revideret fiskerilov, ny lovgivning for de gymnasiale uddannelser samt en ny miljøbeskyttelseslov. Det blev endvidere besluttet at etablere et børneråd og en børnetalsmand.

Landstinget vedtog under samlingen i alt 23 beslutningsforslag, herunder beslutning om, at Naalakkersuisut skal nedsætte en grundlovskommission, jfr indberetning for oktober 2011.

Finanslov vedtaget med snævert flertal

Finanslov 2012 vedtoges på på Inatsisartuts sidste mødedag under efterårssamlingen med et snævert flertal. Siumut og Atassut stemte imod Naalakkersuisuts forslag, idet man havde ønsket indført en 10 % afgift på efterforskning inden for mine- og råstofsektoren. Denne afgift ville efter partiernes beregning have givet et provenu på 332 mio kr. i 2012 og 250 mio. kr. i overslagsårene, der ønskedes anvendt til en række aktuelle formål. Landsstyret afviste dette forslag med 3 begrundelser: dels at forslaget ville kunne medføre, at Selvstyret kunne blive pålagt erstatningsansvar for licensrettighedshavernes tab, dels at forslaget indebar en risiko for nedsat efterforskningsaktivitet, og dels under henvisning til, at efterforskningsafgifter ville blive betragtet som råstofindtægter efter selvstyrelovens § 7. Dette ville indebære, at statens årlige bloktilskud reduceredes med halvdelen af indtægter, der i det pågældende år lå over 75 mio. kr. Indtægterne ville heller ikke kunne anvendes til driftsaktiviteter som foreslået af oppositionen, da alle råstofindtægter indbetales til Råstoffonden.

Skatte- og velfærdskommissionens anbefalinger til debat

Under efterårssamlingen drøftede Inatsisartut landsstyrets redegørelse om opfølgning på Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger. Der er tale om en omfattende reformpakke, som foreslås implementeret over en længere årrække, og som på en række punkter vil betyde afgørende brud med hidtidig praksis. Landsstyremedlemmet lagde i sin forelæggelse vægt på behovet for en aktiv strategi i lyset af kommende udfordringer. Skal velfærden bevares, er status quo ikke en mulighed. Strategien anbefaler øget fokus på uddannelse og opkvalificering, tilpasning af den offentlige sektor og en omfattende skattereform, som bl.a. vil indebære lavere skat på arbejde, forenkling af fradragsregler og indførelse af boligskat.

Samtlige partier på nær Siumut stillede sig i princippet positivt til intentionerne i forslaget. Debatten gav landsstyret det fornødne mandat til at indlede det påtænkte arbejde.

Aleqa Hammond genvalgt som formand for Siumut

Ved partiet Siumuts generalforsamling 17.-19. november genvalgte Aleqa Hammond som formand for en periode på tre år. Der var ingen modkandidater. 1. næstformand blev medlem af Inatsisartut Karl Lyberth, men Vittus Qujaukitsoq, der var kandidat til Folketingsvalget, blev 2. næstformand. Hovedbestyrelsen udgøres af medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, fisker Ole Møller, Benjamin Kielsen fra partiets ungdomsafdeling samt medlem af Inatsisartut, Akitsinnguaq Olsen.

Transparency Greenland

Medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut har siden efteråret kunnet oplyse om hverv og økonomiske interesser på Inatsisartuts hjemmeside. Ordningen er dog frivillig, og kun halvdelen af de omfattede politikere har givet oplysninger. Den nystartede organisation Transparency Greenland opfordrer til, at ordningen gøres obligatorisk.

Transparency Greenland mener også, at politikernes ægtefæller skal omfattes af ordningen, især set i lyset af sagerne om Kuupik Kleists samlevers og Ove Karl Berthelsens hustru involvering i mineselskabet GreenGems.

Råstof-minister i Kina

Naalakkersuisoq for Erhverv og Arbejdsmarked Ove Karl Berthelsen blev under sit besøg i Kina i begyndelsen af november modtaget af viceministerpræsident Li Keqiang. Besøget havde til formål at sondere den kinesiske interesse for råstofforekomster i Grønland samt samarbejde vedrørende klima, is, vand og miljø.

I forbindelse med besøget afviste landsstyremedlemmet overfor Politiken, at der skulle være grund til bekymring for kinesisk indflydelse i Grønland: ”- Vi har med råstofloven

meget specifikke økonomiske spilleregler for hvad der skal være opfyldt, før nogen får lov til at udnytte råstofforekomsterne i Grønland”.

Erhverv og Økonomi

Råstofaktiviteter giver indtægter

En forespørgselsdebat under landstingets efterårssamling rejst af medlem af Inatsisartut Knud Fleischer (KP), belyste den samfundsøkonomiske effekt af råstofaktiviteter.

Landsstyret anfører i sit svar, at indkomstskatter mv fra Cairn og udenlandske underleverandører i 2010 androg godt 53 mio kr. Endvidere har Cairns efterforskningsprogrammer i 2010 og 2011 medført køb af varer og tjenesteydelser i Grønland for ca 172 mio kr i 2010 og ca 311 mio kr i 2011. Endvidere oplyses det, at Cairn i 2011 har afholdt efterforskningsudgifter på vegne af NUNAOIL A/S til en værdi af 430 mio kr.

Samlet skønnes råstofaktiviteter i 2010 og 2011 at have bidraget med direkte skatteindtægter på op til 150 mio kr årligt. Antallet af grønlændere beskæftiget i sektoren anslås til 150-200 personer.

Stigende krydstogtturisme

En undersøgelse gennemført af Grønlands Turist- og Erhvervsråd viser en stigning i krydstogtturismen. Trods økonomisk krise er antallet af krydstogtturister i Grønland i løbet af 8 år steget fra 9500 til ca 30.000 om året. Det store antal turister har i 2010 betydet en direkte indtægt til landskassen på 16 mio kr i passagerafgifter og har genereret en direkte omsætning på 50 mio kr. Hertil kommer afledt omsætning hos virksomheder som Air Greenland, KNI og Royal Arctic Line i forbindelse med havneafgifter, bunkring, passagerudskiftning osv.

Krydstogtturismen har medvirket til udvikling af lokale turismenetværk i bygder og yderdistrikter.

Dårligt resultat for Great Greenland

Selskabet Great Greenland kom ud af 2010 med et driftsunderskud på 32 mio kr. Det fremgår af årsrapporten, at selskabets produktion har været meget påvirket af en kraftig afmatning i efterspørgslen efter sælskindsprodukter, dels som et resultat af den økonomiske krise, dels som en direkte konsekvens af EU's sælskindsforbud. Den vedtagne Inuit-undtagelse, der giver virksomheden markedsadgang til EU-lande, ser således ikke ud til at have nogen effekt.

Selskabets dårlige resultat har nødvendiggjort et kapitalindskud på 12 millioner kroner fra Naalakkersuisut. Budgettet for 2011 udviser foreløbigt et positivt resultat på 0,1 millioner kroner med en omsætning på 15,2 millioner kroner.

Selskabet har pr 1. november ansat Lars Berg som administrerende direktør. Den 52-årige Berg blev ansat som økonomichef i Great Greenland A/S i juli 2011.

Julemanden lever videre og flytter mod nord

Det fremgik af indberetning for oktober, at julemanden var død. Det har imidlertid vist sig, at rygterne om julemandens død var noget overdrevne.

Turismeselskabet Tikilluarit A/S, der siden 2006 har ejet og drevet Santa Claus of Greenland Foundation, blev 11. oktober erklæret konkurs. Konkursen ramte selskabet Nuuk Tourism og den aktivitet, som hidtil er udgået fra Julemandens værksted i Nuuks gamle bydel. Turismeselskabet Destination Avannaa i Ilulissat har nu købt julemanden og hans post af konkursboet for 150.000 kroner.

Selskabet Santa Claus of Greenland Foundation etableredes med det formål at markedsføre Grønland ved hjælp af julemanden. Indtil 2006 var selskabet på Grønlands finanslov.

Julehilsen

I tråd med tidsånden vil Rigsombuddet i år ikke udsende julekort. Jeg vil derfor benytte anledningen til ad denne vej at ønske modtagere af Rigsombuddets indberetninger en glædelig advents- og juletid og et godt og lykkebringende 2012.



Tak for godt samarbejde i det forløbne år!

Med venlig hilsen

Mikaela Engell